
[p1]

Haarlem 17 November 1882.

(Begonnen 17 Nov.

Voleindt 19 ")

Eerweerde Heer en Vriend!

Reeds deed ik U, bij briefkaarte¹ mijn voorloopigen dank toekomen voor uw geschenk. Thans herhaal ik nog eens, uit 's herten grond, dien dank voor die vier bondels² schoone gedichten. Ik heb ze, vast allen, met het grootste genoegen gelezen, en genoten ('t welk een is). Al is mij de gave der dichtkunst onthouden, zoo is toch mijn hert geenzins ongevoelig voor het schoon der poëzij. Menig vers uit uwen bondel heeft mijn ziel geroerd, en bij het meesterlik schoone, dat zijn dichter zal doen eeren zoo lang er Vlamingen zijn, perelden mij herhaaldelik de stille tranen van medegevoel in d'oogen. O! dat is uit der mate schoon! En welk een dankbaar gebruik kondet Gij daar bij maken van al de poëzij die uw roomsche godsdienst en kerkgebaar U zoo ruimschoots aan de hand deed. Ik ben daar zeer gevoelig voor. - Ik vond in uwe gedichten veel dat mij grooteliks behaagde, veel te veel om 't hier op te noemen. Ik zat 's avonds stil met mijn huisgezin neder in het woonvertrek, en las uwe gedichten. Uw brief lag boven, in mijn boek- en schrijfvertrek. Al lezende

[p2]

teekende ik de bladzijde aan van sommige gedichten die mij bijzonder bevielen. Des anderen morgens vergeleek ik mijne aantekeningen met de opgaven in uwen brief³ Ze stemden bijna volkomen overeen, behalve dat mijn lijstje een veel grooter getal aanwijzingen bevatte. Uwe vertaling van the song of Hiawatha⁴ leverde mij ook groot genoegen op. En hoe aardig is dat tafereeltje in de kerke van Meirelbeke waar de pastor zoo schoone zong aan den auter. Ik kan bij wijlen in uw herte lezen, mijn vriend!

.....

1 [Briefkaart van Johan Winkler aan Guido Gezelle, 16/11/1882, Haarlem.](#)

2 Winkler gebruikt hier het Friese woord "bondel" voor bundel.

3 Deze brief is niet aanwezig in het Guido Gezellearchief in Brugge.

4 Gezelles vertaling van *The Song of Hiawatha* werd pas in 1886 uitgegeven. In deze brief verwijst Winkler naar de vertaling van de vijfde zang die Gezelle reeds onder de titel "Mondamin" publiceerde in zijn bundel "Dichtoefeningen".

'T is waar, onze geesten moeten in veel opzichten, als op een leest zijn geslagen. Want zoo vele zaken die uw herte bewegen zijn juist de zelfden die mijne ziele ontroeren. Ik ben benieuwd of die zonderlinge overeenstemming ook nog meer zal blijken, waneer we elkander van aangezicht tot aangezicht zullen zien. -

Ik heb in uwe gedichten oneindig veel schoons gevonden, en ik moet den maker daar voor loven en roemen. Die looft lijkwel, behoeft niet te schroomen⁵ om te laken⁶ Bovendien, ik ben uw vriend, en dat geeft mij de vrijheid U ook te zeggen, dat er ook hier en daar wel veel in uwe gedichten was, dat mij verwonderde, ergerde, bedroefde; b.v. 't gene op bl. 116 staat van uwen 3^d bundel.⁷ En nu niet meer hier van!

Uwe beoordeeling van G.'s Glossaire komt morgen reeds, denk ik, in de Nederlandsche Spectator. Ik heb er althans reeds een drukproeve van ontvangen, ter verbeteringe.⁸ En mijne beoordeeling van

..... [p3]

dat zelfde werk verschijnt eerstdaags ook in een onzer beste weekbladen⁹ Van beide stukken zal ik U en den Heer G. een afdruk zenden. Ook sprak ik dezer dagen alhier, op een wandeling waar hij mij ontmoette, den heer Tadema, een landsman van me (z'n geslachtsnaam op a verraaft dat reeds), en, met zekeren Heer Bohn, de boekdrukkers- en uitgevers-firma Bohn & Co alhier vertegenwoordigende. Hij zei mij, nooit een brief van U te

.....

5 vrezén

6 afkeuren, kritiek geven

7 Winkler nam als protestant waarschijnlijk aanstoot aan het stuk:

“Daer zijnder nog die, Hem getrouw

En Hem ter liefden, gaen

Den weg van 't edel boetberouw,

Zijn koninglijke baen;

Die gaen alwaer ge uw stappen niet

En zet, ontaerde hoop

Van lastervolle dwazen, die 't

Aenbidden houdt te koop! -”

8 De beoordeeling is uiteindelijk nooit in de Nederlandsche Spectator verschenen. De verontschuldigungen van Winkler voor het niet verschijnen van het stuk volgen in [de brief van 23/01/1883](#).

9 Winklers beoordeeling van de *Glossaire Flamand* verscheen in het tijdschrift *De Amsterdammer*: (19 november 1882) 282, p.4. Het eerste deel van deze beoordeeling werd daarna ook gepubliceerd onder de rubriek “Van hier en van elders” in *Rond den Heerd*: 18 (3 december 1882) 1, p.6-7.

hebben ontvangen, met een vraag of zeker taalkundig tijdschrift, vroeger door hem uitgegeven, nog in leven was. Had hij een brief met die vraag van U ontvangen, hij zou dien bepaald zeker hebben beantwoord, zei hij mij - en dat vertrou ik ook ten volle. Die brief moet dus verloren zijn gegaan. Overigens deelde hij mij mee dat hij reeds geruimen tijd geen [tijdschrift] van taalkundigen aard, meer uitgaf.

Ik ontving deze week een brief van den heer van Biervliet te Brussel (Sax), met een afdruk van zijn werk "Het Boomke", 't welk hij mij vereerde. Hij schreef me daar toe door U te zijn opgewekt.¹⁰ Ik dank U dus ten vriendeliksten daar voor. De heer [van Biervliet] schijnt een voliverige Vlaming te zijn, bezielde met lust en liefde voor onze moedersprake. Zijn "Boomke" verheerlijkt het stille en eenvoudige, maar werkzame en deugdzaame leven der burgers van den oud-nederlandschen stempel. De opsteller heeft in dat opzicht mijn volle instemming.

Wat nu J. Hendrik v. B. en zijn "Album" aangaat,

..... [p4]

daar van kan ik U weinig of niets mededeelen. De heer [van Balen] is iemand, die eerst pas het tooneel der [nederlandsche] letterkunde betreedt. Ik weet geen kwaad van hem, en evenmin goed. Hij schijnt mij een zeer jong mensch te zijn, die wat heel veel hooi op zijn vork neemt (verstaat Gij die uitdrukking?) Wat ik van hem zag en hoorde, had mijne instemming gaar¹¹ niet. Mag ik U een raad geven - kijk dan eerst eens de kat uit den boom, en zie welke koers dat Album-scheepke neemt. Voorzichtigheid beveel ik U in dezen bijzonder aan.

Voor uwe voorbeelden van verwisselingen¹² tusschen m en n dank ik U. Tadinga en Tadema hebben een verwante bediedenis, maar beteekenen niet het zelfde. Ieder Tadema is een Tadinga, maar ieder Tadinga behoeft daar om geen Tadema te zijn. Tadema en Tadema is te zeggen zoon van Tade, Tadinga is afstammeling van Tade, kan dus een zoon, ja maar ook een kleinzoon, een achter-kleinzoon, een naneef van Tade zijn.

Uw "ik bave, nen baaf, ik trambooie, travooie, lambooie"¹³ en heeft in Friesland geen weerga. Ik zou die woorden niet verstaan. Te Leeuwarden komt de geslachtsnaam "Lambooy" voor, die mij onverklaarbaar is; 't is een onfriesch geslacht. -

.....

10 Emile Van Biervliet correspondeerde met Guido Gezelle en Adolf Duclos.

11 helemaal, totaal

12 Vermoedelijk verwijst Winkler hier naar een vorige brief van Gezelle die niet aanwezig is in het Guido Gezellearchief in Brugge.

13 Vermoedelijk verwijst Winkler hier naar een vorige brief van Gezelle die niet aanwezig is in het Guido Gezellearchief in Brugge.

En nu nog: "voor 't lest, 't best," namelijk om U mijn vriendeliksten dank te brengen voor de groote welwillendheid waar mede Gij mij een genoeg en hebt willen bereiden door mij een overzetting¹⁴ mede te deelen van wat in 't Antiquarisk Tidskrift vermeld wordt aangaande een

..... [p5].....

volkplanting van Friesen op de Faeroer¹⁵ Dat is merkwaardig, niet waar? - Het was mij bekend; het antiquarisk Tidskrift vindt in Friesland vele lezers, naardien er vele Friesen zijn die de noorsche talen verstaan. Men kan de Friesen beschouwen als een verbindings-schalm¹⁶ formende tusschen de eigenlike Germanen, de Teutonen¹⁷ en de Skandinaviërs. En zoo is de verhouding in der daad. Van ouds her waren de Friesen steeds met vele banden aan Noren, Denen en Zweden gehecht, en omgekeerd. De hedendaagsche Friesen, onze kooplieden en zeelieden, onderhouden steeds vele verbindingen met Skandinavië. Vele Friesen, vooral uit Harlingen, Groningen en Emden varen jaarlijks in den zomer wel 3 of 4 maal heen en weer naar Denemarken en Noorwegen en Zweden, en dezen doen van hun kant even zoo. In onze havens liggen steeds noorsche schepen, en geen skandinavische haven van eenig belang waar men geen friesche schepen en zeelui zal vinden. Verstaat Gij zelve ook noorsch, of hebt Ge daar in Kortrijk een Noorman?

In dat Antiquarisk Tidskrift, dezelfde jaargang waarin dit oude stuk aangaande de Friesen op Färör voorkomt, vindt men ook een oud volkslied, waarin even eens 't verblijf van Friesen op Faror¹⁸ vermeld wordt. Dat is een schoon gedicht - Gij zult er genoeg in vinden. 'T Refrein er van is zoo:

"Frisar lögdu árar í sjó,

So vildu teir frá landi ró',

Jomfru grát og hendur sló:

.....

14 Vermoedelijk verwijst Winkler hier naar een vorige brief van Gezelle die niet aanwezig is in het Guido Gezellearchief in Brugge.

15 De Faeröer is een eilandengroep in de noordelijke Atlantische Oceaan in de driehoek Schotland-Noorwegen-IJsland.

16 metalen ring van een ketting

17 Een Germaanse stam die oorspronkelijk waarschijnlijk uit het Deense Waddengebied, Jutland of zuidelijk Scandinavië stamde

18 De a en de o zijn schuin doorstreept. Het Faeröers wordt geschreven met het Latijnse alfabet, waaraan verschillende tekens zijn toegevoegd waaronder bv ø.

Làtið meg ei à Frisaland fordervast!"¹⁹

..... [p6]

O! dat is een schoon, zangrijk lied, en vol echt dichterlik gevoel. De geleerde de Haan Hetteema heeft dat faeroiske²⁰ lied in 't oudfriesch vertaald, en doen afdrukken in 't friesche volks-jaarboekje Iduna, 1852. De vier aangehaalde regels luiden in 't oudfriesch:

"Frisan leiden reman î n sé,

Sa weldon se ther fon londe rodia,

Junkfrowe gretade and î n tha henda slôch:

Let mi naut î n Frîslonde forderva."

Verstaat Gij dat? Zoo 't U behaagt, schrijf ik U geerne dat vers af, 't oud-faeroiske, en 't oud-frîske, en een [*nederlandsche*] overzetting daar bij. Meld het mij maar eens.

Ik zie zoo even dat mijne aankondiging van 't Glossaire flamand (hoe kunt Gij zoó de Glossaire gebruiken?²¹) reeds geplaatst is. Morgen of overmorgen zend ik U een afdruk of een nummer van 't weekblad "De Amsterdammer", waar 't in staat.

"Napoliom" zegt 't volk ook hier, en tevens in geheel Duitschland. Men kent in Friesland een volksdeuntje in nedersaksischer tonge, dat vangt zoo aan:

"Wat krupt den daar in 't bosk herom?

Ik glöve 't is Napoleom!"

En nu niet meer, voor deze keer.-

Ontvang mijn hertelikste groete en een oud-nederlandsche handdruk op troue en vrindskepe

Van uwen

.....

19 Frîsa Vîsa. In: Antiquarisk Tidsskrift: (1849-1851), p.95-96.

20 Faeröers is een Noord-Germaanse taal gesproken in de Faeröer, Denemarken, Groenland

21 Winkler spreekt in zijn aankondiging over 'het' *Glossaire Flamand*, terwijl Gezelle 'de' *Glossaire Flamand* schrijft.

Johan Winkler.

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	17/11/1882
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Briefversie van datering: 17 November 1882 (Begonnen 17 Nov. // Voleindt [sic] 19 „) // ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: 17 November 1882 (Begonnen 17 Nov. // Voleindt [sic] 19 „) // ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 1: Inleiding en brieven (1881-1883) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.109-114; Fragment in: De Friesche Nieuwjaarswens van Guido Gezelle een mystificatie in miniatuur / door Hesseline de Bos typoscript, p.8

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel en enkel vel, 206x133 wit papiersoort: 6 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5299

Bibliotheekrecord <https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle11603>

Inhoud

Incipit	Reeds deed ik U, by briefkaarte,
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	17/11/1882, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Sofie Meneve; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer

De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be.
